

MTVI.

Kiadja a Magyar Televízió Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 169-490, 169-490
A szerkesztésért és kiadásáért a vezetőség felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1964. október 12.

bb 1. rekordidő alatt készült el a most bemutatott „kapcsoljuk tokiót”, - kisfilm készült az egészségügyi világszervezet közreműködésével - az elsőosztályosok és a kamaszok

1 s/gg vm fm

1964. október 12.

a magyar filmgyártó vállalat népszerű-tudományos és oktató filmstúdiójában a harmadik negyedévben öt népszerű tudományos és ismeretterjesztő, nyolc mezőgazdasági, öt műszaki-oktató és négy egészségügyi filmet készítettek. mindegyik rövidfilm forgatását a napokban fejezték be, sőt az egyiket közülük „kapcsoljuk tokiót!”, címmel már be is mutatta a hiradó mozi. ennek az alkotásnak külön érdekessége, hogy rekordidő - alig egy hónap - alatt készítették el. az érdekes rövidfilmet somló tamás írta, rendezte és fényképezte. az alkotás ismerteti a távközlés modern eszközeit, többek közt a telstart és a sincom hármát is. bemutatja azt a folyamatot, ahogy az olimpiáról eljut a budapesti televízióhoz a kép, illetve a rádióhoz a hang.

g. kolozs zsuzsa rendező vezetésével befejeződtek a „kamaszok”, című kisfilm felvételei is. az alkotás a serdülő korban levő gyermekek lelki problémáira keres feleletet. szövegének nagyrészt azokból a felvételekből állítják össze, amelyeket rejtett mikrofonnal vettek fel. - györgy istván rendező pedig azokról a gyermekekről készítette filmet, akik az általános iskola első osztályába léptek. az „első napok”, című kisfilm „elleste”, a gyermekek első mozdulatait, barátkozását az iskolában.

az egészségügyi világszervezet segítségével érdekes kisfilmet állított össze csöke józsef „szomjas a világ”, címmel. a filmből érdekes dokumentumokat ismerhetnek meg majd a nézők a világ ivóvíz helyzetéről, így például azt, hogy vannak a világnak olyan tájai, ahol tíz ember közül kilenc szomjazik.

/folyt. köv./

- 1 -

le

/bb 1. rekordidő.....1.folyt./vm

- ,, az első műszertől,, címmel kelemen ferenc rendező forgatott filmet, amely végigvezeti a nézőket az első kezdetleges műszerektől a mai, modern munkaeszközökig.

a népszerű-tudományos és ismeretterjesztő, valamint a most elkészült mezőgazdasági, oktató és egészségügyi filmek jelenleg laboratóriumokban vannak. az alkotók a filmek utómunkálatain dolgoznak. /mti/

bb 2. számottevő aszusodás tokajhegyalján - egy hét múlva kezdődik a szüret

vid ká sk vm

1964. október 12.

tokajhegyalja világhírű szőlőiben az idén is október 19-e körül kezdődik a szüret. a szőlők - nem utolsó sorban a vénasszonyok nyara napsütéses időjárásának hatására - jó termést ígérnek. a szakemberek véleménye szerint 18-22 mázsa körül váltakozik az átlag, de nem egy olyan nagyüzemi szőlőstábla van, különösen a déli fekvésű oldalakon, tarcal, tállya, mád környékén, ahol 30 mázsát is szednek majd egy holdról. bár az aszusodás nem éri el a tavalyi fokot, de így is számottevő. az állami gazdaságok azokon a táblákon, ahol további aszusodás várható, elsősorban a furmint szőlőknél, a szüretet a legvégére hagyják. bebizonyosodott az öntözés hasznossága is. a tarcali állami gazdaság dorgó-völgyi öntözött szőlőstábláin, a disznókőn, valamint a tállyai öntözött szőlőkben a termés hozam mintegy 50 százalékkal nagyobb, mint a nem öntözött területeken. az eddig végzett próbaszüretek tanúsága szerint 18-22 között változik a must cukorfoka a déli fekvésű táblákon 23 cukorfokot is mértek.

az idén mintegy 8000 holdról 160.000 mázsa szőlőt szednek és dolgoznak fel tokajhegyalján. /mti/

bb 5. 220 mázsa zöldpaprika egy holdon

vid ká sk vm

1964. október 12.

a gyöngyöspatai béke termelőszövetkezetben megkezdődött a kései érésű ugynevezett langer-féle zöldpaprika betakarítása. a bögre formájú, sötétzöld színű, vastaghusu zöldpaprikák súlya egyenként 20-30 deka, de nem ritkák a félkilós példányok sem. a termelőszövetkezet holdanként 220 mázsa paprikát takarít be. /mti/

- 2 -

le

bb 3. rendelkezés általános iskolai központi műhelyek szervezéséről

i vt/tm/m/zs

1964. október 12.

a művelődésügyi minisztérium - az illetékes tárcákkal és a pedagógus szakszervezettel egyetértésben - rendelkezést adott ki az általános iskolai központi műhelyek szervezéséről. a rendelkezés szerint a jövőben a központi műhelyek feladata lesz, hogy segítséget nyújtsanak az iskolai gyakorlati foglalkozások céljait szolgáló műhelyek működéséhez. a központi műhelyek gondoskodnak a körzetükbe tartozó iskolák számára a szükséges szerszámok és anyagok központi beszerzéséről, tárolásáról. ezen kívül az anyagokat és szerszámokat a foglalkozások céljaira előkészítik és szétosztják. közreműködnek a gyakorlati foglalkozásokat vezető pedagógusok tapasztalatcseréjének megszervezésében és lebonyolításában is.

a rendelkezés kimondja: központi műhelyt csak a művelődésügyi- és a pénzügyminisztérium előzetes engedélyével egy-egy járásra, városra, vagy városi kerületre kiterjedő működési körrel lehet létesíteni, ha a műhely szolgáltatásaiba bevonható általános iskolai 5-8. osztályos tanulócsoportok száma eléri az ötvenet, s ha rendelkezésre áll a műhely céljaira a munkásvédelmi előírásoknak megfelelő gépterem, raktár és egyéb mellékhelyiség.

a rendelkezés értelmében a központi műhely szolgáltatásaiba a közös igazgatású iskolákat, továbbá - a helyi igények és lehetőségek szerint - az egyes gimnáziumokat is be lehet vonni. a rendelkezéssel egyidejűleg kiadták az általános iskolai központi műhelyek szervezési és működési szabályzatát is. /mti/

bb 4. megszépül a szabó ervin könyvtár központi épülete

i áe/tr/m/fm

1964. október 12.

tatarozzák a fővárosi szabó ervin könyvtár központi épületét. az egykori wencckheim-palota neobarokk épületében - a könyvtár itteni, 33 éves működése óta - ez az első nagyobb szabású felújítás. elsősorban az egykori báltermekben elhelyezett két olvasótermet korszerűsítik és felújítják a raktárakat is. megjavítják az olvasótermek világítását, összhangban a műemléképület stílusával. az átalakításokra, illetőleg felújításokra több mint kétmillió forintot költenek. az előreláthatólag 6 hónapig tartó munkálatok idején a könyvkölcsönző és az olvasószolgálat zavar-talanul működik. /mti/

- 3 -

le

bb 6. huszonöt fiatal ügyvéd csatlakozott a népfront legújabb akciójához

i di/sk-lm zs

1964. október 12.

már is visszhangra talált a hazafias népfront budapesti bizottságának legújabb kezdeményezése: huszonöt fiatal ügyvéd vállalkozott arra, hogy a következő hetekben, hónapokban előadásokat tart a kerületekben a társadalmi tulajdon védelmének jelentőségéről; s különböző jogszabályok ismertetésével és az akcióban részvevő népfrontaktivisták tájékoztatásával segíti a közvélemény formálását./mtl/

bb 8. kis halakkal indult a halidény - potyka-szállót,, kapott szeged és baja

i kf-lm vg

1964. október 12.

a halidény ebben az esztendőben a szokottnál korábban kezdődött. a halértékesítő vállalat szeptemberben már napi 100-150 mázsa halat szállított budapestre, s körülbelül annyi került a vidéki városokba is. az idei halszezon kisebb halakkal indult, mint az előző években. ennek oka az, hogy a tél a halállomány „nagyjait,, erősen megtizedelte, az aprók pedig már nem értek rá megnőni. egyelőre a halgazdaságok kilós vagy ennél kisebb pontyai kerültek forgalomba, időnként azonban már kapható az üzletekben a csemegének tartott fogas, süllő is. a választék a most kezdődő balatoni és folyami lehalászások után bővül majd.

a halértékesítő vállalat tájékoztatása szerint a negyedik negyedévben megfelelő ellátást tudnak biztosítani. a tavalyi csúcsgalomban már kielégítették az igényeket, s ehhez képest is mintegy 20 vagonnal több hal kerül az üzletek akváriumaiba. több halat szállítanak külföldre, egyebek között csehszlovák, ndk, nszk és osztrák exportra.

javul a vidék ellátása is. ennek érdekében a két legnagyobb vidéki halfogyasztó város, szeged és baja, modern alumínium haltárolót kapott. az új „potyka-szállók,, -ban egyenként 200 mázsa halat tudnak tárolni. a friss halellátást biztosítja, hogy a meglevő 29-hez a vállalat újabb 10 speciális, korszerű hal-szállító vagonnal állított munkába./mtl/

8.25/e

- 4 -

PK

bb 7. a divát és a célszerűség szerencsés találkozása a cipőtervezésnél

i sz/lk-lm vg

1964. október 12.

hosszu idő után ismét a kényelmes cipő divatos, mert végre bekövetkezett a célszerűség és a divát szerencsés találkozása. a cipőipar 1965-re tervezett új kollekciójában megtalálható 1100 modell közül csaknem valamennyi nemcsak csinos, elegáns, hanem kényelmes is. e kollekcióból a kereskedelem 750 modellt választott ki. a kiválasztott cipőket negyedévenként rendelik meg, legközelebb a napokban lesz az ugynevezett bőrze, ekkor határozzák meg, milyen fazonu cipők gyártására kerül sor a jövő év első három hónapjában. a bel- és külkereskedelemnek szánt kollekció azonos, s így az új lábbelik egyidőben készülnek, egyszerre kerülnek a hazai és külföldi vásárlók elé.

az ipar azonban az új kollekcióban található néhány új technológiájú modell gyártásával nem várja meg a jövő évet. a ruházati mintatervező vállalat cipőtervező részlegének műhelyében egyelőre ugyan még csak kis sorozatokban, de már megkezdődött néhány érdekes újdonság készítése. gyártottak antilop utánzatú, hasított bőrből bokamagasságú kisszáru cipőket, egy részük a talp fölött gumi körszalagot kapott, hogy a két centiméter széles ráma tökéletesen vízhatlanná tegye a cipőt. ebből egyelőre 1600 párat adnak át a kereskedelemnek. az érzékeny lábuaknak pedig anilinnal kezelt puha sevró bőrből készül divatos cipő. a különböző préselt bőrt is nagyobb mennyiségben használják fel a sportos jellegű cipőkhöz, és felkészültek arra, hogy műbőrből gyártsák a nők téli kedvencét, a kiscsizmát.

az újvonalú, s divatos női-, férfi, gyermekcipőkre egyaránt jellemző, hogy a korábbinál sokkal inkább megfelelnek az egészségügyi követelményeknek. az orr nem túl hegyes, kényelme-
sebben elférnek benne a lábujjak. a felsőrész általában zártabb, hogy a lábfej ne mozoghasson, s esetleg még a bokát is tartsa. a női cipők sarka alacsonyabb, a tervezők estélyi ruhákhoz is főként a törpe túsarkut ajánlják, mindennapi viseletre pedig a trotorsarok új, karcsubb változata, vagy ahogy újabban nevezik, a séta-sarok a legcélszerűbb. a három és fél és négycentiméter magas sarku cipőben ugyanis a legkevésbé fárasztó a járás./mtl/

8:47/a

- 5 -

PK

bb 9. átépítik a soroksári uti főgyűjtőcsatornát

i hbj/sze-lm vg

1964. október 12.

ismeretes, hogy ez év augusztus 19-én beszakadt a Leczkovich utcában a főgyűjtő, amely a soroksári uti nagy üzemek szennyvizét vezeti a tisztítómuhoz. akkor azt ígérte a fővárosi csatornázási művek, hogy a szakadást pár héten belül megszünteti.

mielőtt azonban hozzáfogtak volna a munkálatokhoz, át-vizsgálták a szakadás környékét. hamarosan kiderült, hogy sokkal nagyobb a hiba, mint ahogy azt először gondolták. ugyanis a szakadás mellett vagy 30-35 méter hosszban megrepedt az 1930-ban épített 20-25 centiméter vastag vasbeton köpeny. ezután már gyanakodtak arra is, hogy az idők során az 1800 méter hosszú főgyűjtő másutt is megrongálódott. ezt a feltevést arra alapozták, hogy a kén utcából és az illatos útról rengeteg, a vasbetonra káros anyag került a főgyűjtőbe. a buvárok vizsgálata igazolta is ezt a feltevést, megállapították, hogy a soroksári uti főgyűjtő egyes szakasza teljesen tönkrement, volt ahol 3 centiméternyire vékonyodott el a korábban 20-25 centiméter vastag csatornafal.

a szakemberek úgy határoztak, hogy a soroksári uti főgyűjtőt át kell építeni. a munkálatok azonban 25-30 millió forintba kerülnek, s rendkívül hosszadalmasak, közben pedig a soroksári uton csak körülményesen lehet fenntartani a forgalmat. éppen ezért tervező intézettel vizsgálattják, hogyan oldják meg a csatornaépítést. a tervek 1965-ben készülnek el, s legkorábban 1966-ban láthatnak hozzá a csatornaépítéshez.

jelenleg egy régi csatornán vezetik el a soroksári ut környéki üzemekből érkező szennyvizet. ez a téglaburkolatú elavult csatorna azonban nem bírja sokáig a nagy igénybevételt. ezért a Leczkovich utcai szakadást még az idén megszüntetik és a főgyűjtőcsatornát ideiglenesen üzembe helyezik./mti/

--

bb 10. az iregi szürkebarát sikere

vid ká/sk-lm -cz

1964. október 12.

bőségesen fizetett az idén az Iregyszemcsén nemesített új szójafajta, az iregi szürkebarát. a növény-fajtakísérleti állomáson holdanként 9 mázsa szójababot takarítottak be. ez a hozam csaknem kétszer annyi, mint amennyit a szója általában terem. a kiváló fajta vetőmagját tovább szaporítják./mti/

--

9.00/a

- 6 -

bb 11. ifju építők a tervek teljesítéséért

i di/sk-lm sr

1964. október 12.

a kisz közelgő kongresszusának tiszteletére az építőipari vállalatok fiataljai is megtették korábbi eredményeiket. egész sor kötelezettséget vállaltak, hogy napi feladataik megoldásán kívül hozzájárulnak a tervek teljesítéséhez. az országos szakipari vállalat kisz-istái például elhatározták, hogy 20 000 óra társadalmi munkát végeznek, s ezzel enyhítik a burkoló, parkettázó, festő és mázoló, valamint az egyéb szakipari munkák elvégzését hátráltató szakemberhiányt. a 23. számú építőipari vállalat paulin brigádjának tagjai úgy döntöttek, hogy szigorúan mérik majd hogyan használják ki munkaidejüket. a 22. számú építőipari vállalat baumgertner brigádja pedig különböző munkákat vállalt terven felül, s néhány tagja csak ezeken dolgozik, míg a többiek helyettük is teljesítik a tervet./mti/

--

bb 12. 1848-as dragonyos sisak, régi fokosok a hejőkereszturi muzeumban

vid sze-lm fm

1964. október 12.

a tatárjáráskorabeli anyagáról híres hejőkereszturi muzeum újabb értékes régiségekkel gazdagodott. a múlt században még több borsodi községben üzött fazekasipar készítményeiből husz - népi motívumokkal díszített - tálat, tányért, fazekat sikerült megszerezni. ezenkívül száz éves díszített nyelű fokosok is a muzeumba kerültek, amelyeket annakidején a csikósok, gulyások, pásztoremberek használtak. az új szerzemények között van egy szolgálatvezető altiszt részére készült 1848-as dragonyos sisak is, tartozékaival együtt./mti/

--

bb 13. egy hónap alatt százezer forint értékű könyvsorsjegyet vásároltak győr megyében

vid sze-lm fm

1964. október 12.

győr megyében a könyvbarát-mozgalom tárgysorsjátékot hirdetett, amelynek tiszta bevételét a falusi könyvtárak fejlesztésére fordítják. a november 8-i sorsoláson alba regia televíziót, simson moped kerékpárt, lehel hűtőszekrényt, férfi- női kerékpárt és többszáz más értékes tárgyat nyerhetnek a résztvevők. a győri irodalmi színpad ebben a hónapban négy helyen tart műsoros estet, s a belépőjegyek mellé könyvbarát-sorsjegyet mellékelnek. a tárgysorsjáték meghirdetése óta eltelt egy hónap alatt a megyében százezer forint értékű sorsjegy talált gazdára./mti/

--

9.05/a

- 7 -

bb 14. magyar hidak a nagyvilágban

i tz/tm-lm vg

1964. október 14.

a világ mind nagyobb részére terjeszti ki szellemi exportját az ut- és vasutervező vállalat. mostanában különösen hid-tervezőit veszik igénybe olyan feladatok, amelyeknek eredménye tőlünk sokezer kilométernyire ölt majd testet vasban, betonban, acélban.

még dolgoznak az egyiptomban építendő öt közuti forgóhid tervein, pakisztánba azonban már meg is érkezett az a tervdokumentációjuk, amelynek alapján magyar szakemberek építik meg az ottani első magyar tervezésű közuti acélhidat.

még közelebb jutottak a megvalósuláshoz az india részére készített hid-terveik. ide összesen 60 vasuti acélhidat terveztek. közülük harmincnek a nyílása 45 méter, a másik harmincé pedig 30 méter lesz. ezekhez a hidakhoz - amelyeket szintén a magyar ipar készít majd el - már a különböző szerkezeti elemek szállítása is befejezéséhez közeledik.

Legújabb hid-terveiket viszont Irak számára készítik. miután a diyalah hid terveit már eljuttatták a közel-keleti országba, most - egyelőre ajánlati szinten - 36 közuti hid tervein dolgoznak. ha az ezzel kapcsolatos nemzetközi versenytárgyalást sikerül megnyerniük - ami az elmúlt évek tapasztalatai alapján nem is lenne meglepő - ezzel igen nagyarányú újabb megrendelést szereznének a magyar ipar számára. ezekhez a hidakhoz a wilhelm pieck járműipari műveknek kereken 2 000 tonnányi acélszerkezetet kell majd Irakba szállítania. /mti/

-. -

bb 15. háromszáz tonna danulonszálat exportálnak az idén nyergesufaluról

vid lk-lm ki

1964. október 12.

a nyergesufalui magyar viscosagyár tavaly exportált először danulon vágottszálat. a kiváló minőségű termékből az idén már 300 tonnát szállítanak külföldre. a legnagyobb tételt Angliába és Hollandiába küldték, de vevők közé tartozik Nyugatnémetország és Törökország is. a külföldi megrendelések teljesítése sok feladatot ad, mert a vevők különböző vastagságú szálakat kérnek és ilyenkor minden esetben át kell állítani a berendezéseket.

idei exporttervük nagy részét már teljesítették. /mti/

-. -

9.10/a

11.05/

- 8 -

bb 21. készülnek a téli építkezésre csongrádban - termálkutak, öreg mozdonyok segítik majd a munkát

vid/lk/m/ki

1964. október 12.

csongrád megyében a növekvő gyár- és lakásépítkezési feladatokkal egyre nehezebben bírkózik meg a megyei építőipari vállalat, mert a nyári mezőgazdasági munkák sok dolgozót elvonnak az építkezésekről. ezért most nagyszabású téli munkára készül fel a vállalat. a terv szerint 2.300 munkást foglalkoztatnak a téli hónapokban, körülbelül hatvanmillió forint értékű munkát végeznek el, csaknem kétszer annyit, mint az elmúlt télen.

az eddigi építkezéseket már úgy szervezték meg, hogy minél több belső munkára nyíljon lehetőség és kihasználhassák a helyi adottságokat is. a szegedi egyetemen városnegyedben a lakóházak fűtésére létesített geotermikus hőközpontot például az építkezéseknél is felhasználják a munkahelyek, munkásszállások fűtésére. kísérleteznek azzal is, hogy a termálvizet felhasználják a betonozásnál. ugyanitt két nagy lakóház építkezését úgy szervezték meg, hogy a téli hónapokra alkalmassá váljanak mintegy háromszáz építőmunkás ideiglenes elszállásolására.

a makói hagymatárolók építésénél két kiselejtett vasuti gőzmozdonytal termelnek majd gőzt, meleget a téli munkákhoz. a szegedi szalámigyár és a műszaki gumigyár építésénél a gyárak fűtőberendezését veszik igénybe. a szegedi kender fonógyár építésénél a most készülő gőz-távvezetékét hasznosítják a téli munka segítésére. /mti/

-. -

bb 20. hűtőház épül székesfehérvárott

vid/lk/m/ki

1964. október 12.

székesfehérvárott hűtőház építését kezdték meg. a 139 millió forint beruházással készülő létesítményben évente mintegy hétezer tonna árut tartósítanak majd gyorsfogyasztással, és háromezer tonna műjeget készítenek. /mti/

-. -

9.24/a

11.10/

- 9 -

[Handwritten signature]

bb 16. bálázó üzemszám a mosonmagyaróvári kötöttárugyárban

vid lk-lm ki

1964. október 12.

a mosonmagyaróvári kötöttárugyár termékeinek 65 százaléka külföldre kerül. az itt készült atléta-trikók és kötött alsóneműek különösen a nyugati és északi országokban keresettek. atléta trikóra sok rendelés érkezik afrikából is. az export fejlesztéséhez most két bálázó gépet helyeztek üzembe a gyárban. ezek a gépek 60-100 kiló súlyú kötött holmit préselnek össze majd jutazsákba varrják. bálázásra eddig a budapesti textilipari csomagoló vállalatokhoz kellett felküldeni az árut. a gyár a saját bálázással szállítási költséget takarít meg és gyorsítja a megrendelések lebonyolítását./mti/

-. -

bb 17. 280 millió forint a bács megyei termelőszövetkezetek gépesítésére

vid ká/sk-lm -cz

1964. október 12

az elmúlt háromnegyed év alatt 280.000.000 forint értékű mezőgazdasági gépet és felszerelést vásároltak a bács megyei termelőszövetkezetek. ez az összeg százmillió forinttal nagyobb a tavalyinál. az év hátralevő részében még mintegy 30.000.000 forintot költenek gépvásárlásra. az erdőgéppark az év végére eléri a 4700 traktoregységet. tovább fejlesztették az öntözési hálózatot is, amelynek gépi felszerelésére 20.000.000 forintot költöttek. a megye termelőszövetkezetei 450 öntöző garnitúra tulajdonosai. az igényeket azonban még nem minden területen elégtették ki. a cukorrépa, a kender és a kukorica gépi betakarítása, valamint a szőlőskertek és gyümölcsösök ápolásának gépesítése még nagyrészt megoldatlan. ezért a jövő gazdasági évben főleg a munkagépek beszerzését szorgalmazzák. az előzetes tervek szerint 1965-ben újabb 270 millió forintot költenek traktorok és munkagépek vásárlására./mti/

-. -

bb 18. harmincöt pedagógus-lakást vásároltak az idén szabolcsban

vid sze-lm fm

1964. október 12.

a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága újabb négy pedagógus-lakás vásárlásához járult hozzá. ezzel együtt az idén már 17 pedagógus családot juttattak otthonhoz, s az év hátralevő részében még ugyanannyi lakást vásárolnak. ezenkívül községfejlesztési alapból és célhitel felhasználásával a helyi tanácsok 16 lakást építtettek. ötp kölcsön igénybevételével 23, szövetkezeti úton pedig 12 nevelő jut lakáshoz./mti/

-. -

9.15/a

11.12/

- 10 -

pek

bb 19. évkönyvet ad ki győrt a kiskaludgy károly megyei könyvtár

vid sze vm fm

1964. október 12.

ismeretterjesztő és tájékoztató évkönyvet ad ki győrt a kiskaludgy károly megyei könyvtár. az idén első ízben kiadásra kerülő 120 oldalas évkönyv érdekes olvasmányoknak ígérkezik mindenki számára, mert a megyei könyvtár éves tevékenységén kívül számot ad a könyvtár kutatóinak eddigi munkásságáról is. a félezer példányban megjelenő évkönyv megemlékezik madách imre halálának 100. évfordulójáról, a tanácsköztársaság győri könyvtárügyi intézkedéseiről és érdekes tanulmányt tartalmaz a megye könyvtárainak fejlődéséről a felszabadulástól napjainkig, a kiskaludgy család hagyatékáról és más megyei vonatkozású érdekességekről./mti/

-. -

bb 22. háromszázhusz családi ház épült az idén a dunaujvárosi járásban

vid lk vm ki

1964. október 12.

magánerebből és állami támogatással az idén 320 családi házat építettek a dunaujvárosi járás községeiben. az új lakóházak többsége már beköltöztek. a legtöbb családi ház az idén ercsi és adony községekben épült./mti/

-. -

bb 23. nagyszabású talajvédelmi munka kezdődött nógrádban

vid ká sk vm

1964. október 12.

nógrád megyében a mezőgazdaságilag művelt területnek több mint 90 százalékát érintik az évenként megismétlődő eróziós károk. a talajpusztulás évente 200 millió forint értékű termés kiesést okoz. a nógrád megyei tanács végrehajtó bizottságának határozata alapján tavaly megkezdődött a talajvédelem, s ennek során ősszel a domb-és hegyoldalakon már harmincezer holdon alkalmazták az úgynevezett keresztirányú művelést. az idén alaposan előkészített program szerint folytatódik az erózió elleni védekezés. a megye 20 millió forintot kapott erre a célra. ebből az összegből 3 millió forintot altalaj lazításra fordítanak, a többit pedig vízrendezésre és egyéb talajvédelmi munkára. a meredek lejtőkön teraszokat képeznek ki, hogy megakadályozzák a csapadék lezudulását. az erózió elleni védekezés egyik formája a talaj művelése mélyfordítással. az ipoly, a zagyva, a tarján és a feketevíz-patak völgyében 20, egyenkint 100 lóerős traktort állítanak munkába./mti/

-. -

9.30/a

11.22/

- 11 -

pek

bb 24. „gyermekparadicsom”, a kiskunhalasi művelődési házban
vid sze vm fm 1964. október 12.

bács megye legnagyobb gyermekklubja a kiskunhalasi járási művelődési házban működik. valóságos kis „paradicsoma”, lett ez a kiskunváros általános iskolás tanulóinak, a legérdekesebb játékok özöne áll rendelkezésükre, ezenkívül filmvetítéseken, mesedélutánokon, bábelőadásokon és játékos vetélkedőkön szórakozhatnak. a gyerekek tagsági igazolványt is kaptak./mti/

- . -

bb 25. élénk kulturális élet a borsodi tanyaközpontokban
vid sze vm fm 1964. október 12.

borsod megye kulturális térképén ma már nem jelölik fehér folttal a falvaktól és vasútvonalaktól távoleső tanyai településeket sem. a tanács művelődési autói ugyanis mind a nyári, mind a téli hónapokban 27 tanyaközpontot keresnek fel rendszeresen. a két művelődési autót az utóbbi esztendőben „összkomforttal”, látták el, így azok a mintegy 300 kötet könyvön kívül ismeretterjesztő előadókat, keskenyfilmvetítő berendezéseket, valamint játék- és dokumentumfilmeket is visznek magukkal. gondoskodnak arról, hogy a két látogatás között is megfelelő mennyiségű könyv álljon a lakosok rendelkezésére. ezért az idén először a bodrogköz 17 településén „cserekönyvtárat”, létesítettek, ahol az olvasók 120 kötet közül válogathatják ki az izlésüknek megfelelő könyveket.

nagy látogatottsága van a havonta megrendezendő tanyai művelődési estéknek, ezeken a művelődési autóval érkezett előadók a könyvek cseréje után vidám mesékkal szórakoztatják a gyermekeket, a felnőttek részére pedig ismeretterjesztő előadásokat tartanak, valamint különböző tudományos és játékfilmeket vetítenek. a művelődési autók jó munkáját tükrözi, hogy az elmúlt négy esztendőben a különböző tanyaközpontokban több mint 40 ezer kötet könyvet kölcsönöztek, 1207 filmet vetítettek és csaknem 300 ismeretterjesztő előadást tartottak./mti/

- . -

bb 26. eddig 790 lakást adtak át - négyszáz személyes munkásszálló alapozását kezdték meg a borsodi építők

vid lk vm ki 1964. október 12.

a borsod megyei építőipari vállalat dolgozói az év kilenc hónapjában - nagyjából miskolcon és ózdon - 790 lakást adtak át. ezeknek mintegy 85 százalékát már közép-és nagyblokkokból szerelték össze.
/folyt.köv./

9.35/a

11.25/

- 12 -

[Handwritten signature]

/bb 26. eddig.....1.folyt./vm

az új technológiák szélesebbkörű alkalmazásával elérték, hogy egy-egy lakóházat a tervezettnél előbb, 8.7 hónap alatt építettek fel. a negyedik negyedév első napjaiban a vidékről bejáró dolgozók elhelyezésére a miskolci selyemréten új építőipari munkásszálló alapozását kezdték meg. a négyszáz személyes szálló építésére mintegy 9 millió forintot költenek. a négyemeletes épületben éttermet, mosdókkal felszerelt négyágyas szobákat alakítanak ki és minden emeleten fürdőt létesítenek. a földszinten iskolai oktatásra alkalmas szobákat és társalgót rendeznek be. az új szálló - amelyet fedett folyósóval kapcsolnak össze a már üzemelő 800 személyes munkásszállóval - a jövő év végére készül el./mti/

- . -

bb 27. apró Antal vezetésével delegáció utazott a kgst végrehajtó bizottságának ülésére

t vt/tr szb bs

1964. október 12.

apró Antalnak, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a minisztertanács elnökhelyettesének vezetésével hétfőn reggel küldöttség utazott Moszkvába. a delegáció résztvesz a kgst végrehajtó bizottságának soronkövetkező, 14. ülésén.

a ferihegyi repülőtéren a küldöttség bucsuztatására megjelent Lévárdi Ferenc nehézipari miniszter, Trautmann Rezső építésügyi miniszter, ott volt g.a. Gyenyiszov, a szovjetunió budapesti nagykövete. /mti/

--

9.40/a

11.30/

- 13 -

[Handwritten signature]

bb 29. a szovjetunióé az előny a hold-kutatásban - róka gedeon nyilatkozata

1 tz/gg szb vg

1964 október 12.

a magyar közvélemény is igen nagy érdeklődéssel kíséri a voszhod utjáról érkező híreket.

amint róka gedeon, a tit országos csillagászati választmányának titkára elmondotta, a sikeres kísérlet annak a bizonyítéka, hogy a látszólagos csend ellenére a szovjetunió igen komolyan és eredményesen készül a hold-program végrehajtására. ezzel az új kísérletével ismét sikerült megelőznie amerikai versenytársait. azok ugyan a gemini-program keretében röviddel ezelőtt felküldték az első többszemélyes, kísérleti űrkabint, abban azonban az embert még csupán ólomsúlyok helyettesítették. most viszont három élő emberrel kerint az irányítható voszhod, az utasokat úgy válogatták össze, hogy a legeredményesebben végezhessek el azokat a vizsgálatokat, amelyeket sem a földön laboratóriumi viszonyok között, sem űrhajókban ugyan, de pusztán műszerek útján lefolytatni nem lehet.

az eddig érkezett jelentések meglehetősen kevés adatot közölnek a voszhodról. annyi azonban mindenesetre máris megállapítható, hogy a háromszemélyes szovjet űrhajó akár egy héten át is keringhet földünk körül. hogy utja valójában mennyi ideig tart majd, azt nyilvánvalóan a kísérlet célja határozza meg.

a voszhod utját egyébként a magyar szputnyik-megfigyelő hálózat is figyelemmel kíséri. a pályaadatokat közvetlenül a szovjetunióból kapják meg, s ezekre támaszkodva igyekeznek baján, miskolcon és szombathelyen a megadott pillanatban megtalálni a voszhodot az égbolt sötét háttéré előtt. /mti/

F a föld körül

bb 28. vegyipari filmek bemutatója a duna moziban

k szf/lk szb vg

1964. október 12.

a nehézipari minisztérium műszaki filmszolgálatja hétfőn a duna moziban az ipar vezetőinek és más szakembereknek bemutatta legújabb vegyipari, műszaki-tudományos és propaganda filmjeit. a bemutatót dr. korányi györgy, a minisztérium vegyipari műszaki főosztályának vezetője nyitotta meg.

ezután levetítették a vegyipari kutatásról, majd a műanyagok mezőgazdasági felhasználásáról, továbbá a vegyipar új beruházásairól készített színes filmet. a negyediknek bemutatott film a korrózió kártevéseit és a festékes védekezést mutatta be. mind a négy filmnek nagy sikere volt. /mti/

13.25/a

- 14 -

Rka

bb 30. időjárásjelentés

tm szb

1964. október 12.

a meteorológiai intézet jelenti október 11-én, hétfőn 13 órakor:

felhős idő, többfelé eső

az északi-tengeri középpontu nagy kiterjedésű ciklon európa időjárásában továbbra is irányító szerepet tölt be. a ciklon déli-keleti peremén közép-európa térségében erős délnyugati magassági széllel tovább folytatódik a grönlandi eredetű, de időközben a földközi tenger felett már jelentősen felmelegedett visszatérő hűvös levegőtömegek átvonulása. hazánkban tegnap tulnyomóan borult idő volt, országos jellegű, sokszor ismétlődő záporosókkal. az elmúlt 24 óra folyamán lehullott eső mennyisége általában 1-10 milliméter között váltakozott, de pécs-szolnok vonalától délkeletre, ahol este 19 órától ma hajnalig sok zivatar keletkezett, 10-35 milliméter között minden csapadékösszeg előfordult. a 35 milliméteres esőmennyiséget kiskunhalasról jelentették, ahol a zivatart jégeső is kísérte. a hőmérséklet tegnap napközben az északnyugati országrészben 12-14, délkeleten 15-18 fokig emelkedett. ma hajnalra általában 9-12 fokig hűlt le a levegő, a nyugati határszélen 6-9, a keleti és az északkeleti megyékben viszont csupán 13-14 fokos értékek alakultak ki.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 12.5 fok volt, 0.4 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor a hőmérséklet 17 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 756 milliméter, alig változik.

várható időjárás kedd estig: továbbra is felhős idő, többfelé újabb eső, délkeleten helyenként zivatar. mérsékelt déli, holnap a dunántúlon északnyugatra forduló szél. enyhe éjszaka. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 8-12, a keleti megyékben 12 fok felett. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap nyugaton 13-16, keleten 17-20 fok között. a duna vízállása ma reggel 158 centiméter. /mti/

13.45/e

- 15 -

Rka

bb 31. marx györgy professzor a voszhod -kísérletről

1tz/gg/m/vg

1964. október 12.

a voszhod-kísérlet marx györgy kossuth-díjas professzor szerint arra mutat, hogy a szovjet űrkutatás nagyon fontos állomáshoz érkezett, olyan többszemélyes, hosszabbútra is alkalmas űrhajót bocsátottak próbaútra, amelynél a jelentések szerint a kormányzás problémáját is sikerült megoldani.

pedig éppen a kormányzás az egyik legnehezebb kérdés az űrhajózás terén. az űrhajó pályáját hosszú ideig csak azzal lehetett módosítani, hogy valamilyen gázt - többnyire hidrogén-hiperoxidból fejlesztett oxigént - fújtak ki megfelelő irányban. így azonban csak elenyésző mértékben lehet a pályát módosítani, viszont a hold-utazás csak akkor kerülhet napirendre, ha lehetségessé válik, hogy majd az űrhajós ennél sokkal nagyobb mértékben módosítsa „járműve” pályáját. éppen ezért joggal feltételezhető, hogy akár a most földünk körül keringő űrhajó, akár az ezután felbocsátásra kerülő későbbi példányai már olyan nagyarányú pályaváltoztatásra is képesek, amely a föld körüli keringést hold körüli keringéssé tudja átalakítani. nem valószínű, hogy erre már most sor kerül, de az könnyen elképzelhető, hogy a voszhod hajtóműve is képes erre a feladatra.

még van valami feltűnő a mostani kísérletben. nem nagyon valószínű, hogy a voszhod három utasa közül legalább kettő - az orvos és a tudós - szintén olyan különleges kiképzésen esett volna át, mint gagarin és utódai. ez viszont arra mutat, hogy a voszhodban uralkodó viszonyok már jóval kisebb mértékben térnek el a földön megszokott környezettől, mint az eddigi űrrepülések alkalmával. ez pedig igen nagy lépés azon az úton, hogy az űrhajózás nagy fizikai igénybevételű jelentő testi-lelki próbatételből könnyebben elviselhető körülmények közt lejátszódó expedícióvá alakuljon át. /mti/

bb 32. egymilliókétszáz ezer forint megtakarítás a zagyvarónai vasötvözetgyárban

vid/lk/m/ki

1964. október 12.

a zagyvarónai vasötvözetgyár olvasztár brigádjai mennyiségi tervüket az év elejétől egyenletesen teljesítik, az önköltséget pedig csökkentik.

a nagytisztaságú fémszilícium előállításánál másfél éve kezdtek alkalmazni az apróbb szemmagyságú redukáló anyagokat. a kezdeti eredmények után hamarosan apróbb darabos kvarcot, kokszot, faszenet és vasforgácsot adagoltak az egyéb minőségű és tulajdonságú ötvözőfémek olvasztásakor is. így az ivfényes elektrodák mélyebben merülnek az olvadó anyagba, s javult a kemencékben az energia-kihasználás.

/folyt. köv./

14.42/k
N.30

- 16 -

RM

bb 32. /egymilliókétszáz ezer ... 1. folyt./ m

a szovjet szakirodalomból vett gyártástechnológia és az ötvözetgyár műszaki vezetői által kikísérletezett technológia párosításával már tavaly mintegy másfél millió forint megtakarítást értek el a tervezett termelési költségekhez képest. az idén tovább javult a gyártás gazdaságossága és az év elejétől eddig egymillió kétszáz ezer forint értékű anyagot, kokszot, elektrodát, villamosenergiát, stb. takarítottak meg. /mti/

bb 33. körszelvényű vágathajó géppel kísérleteznek az ormosi bányauzemben

vid/lk/m/ki

1964. október 12.

a borsodi szénbányászati tröszt ormosi 3-as aknájában hétfőn kezdték meg a kísérletek második részét a mészáros-féle körvágathajó géppel, amellyel eddig 25 méter vágatot készítettek már el. a kísérlet célja annak megállapítása, milyen hatásokkal használható a gép a borsodi szénekben.

az új gép 280 centiméteres körszelvényt készít biztosításra alkalmas formában és méretben. előnye még, hogy folyamatos munkát tesz lehetővé, mert a géppel akkor is dolgozhatnak, amikor a th-gyűrűket benyelvezik. a gépet három ember kezeli és naponta átlag négy méteres előrehaladást ér el.

a kísérlet során összesen 50 méter vágatot hajtanak ki. megfigyelik a gép működését, s a borsodi közetviszonyoknak megfelelően az esetleg szükséges módosításokat is elvégzik. ha a gép beválik, jövőre több bányauzemben is ilyen géppel gyorsítják meg az elővágást. /mti/

bb 34. guineai szakemberek továbbképzése budapestben

i sz/lk/.m

1964. október 12.

a guineai fiatalok újabb csoportja érkezett budapestre. a csoport nyolc tagja a már Magyarországon tanuló guineai fiataloktól eltérően nem egyetemi, vagy technikai hallgató lesz, hanem a különböző gyárakban szakmai továbbképzésen vesz részt. valamennyien rendelkeznek már műszaki ismeretekkel, budapestben azonban olyan speciális képzettséget akarnak szerezni, amellyel eredményesebben hozzájárulhatnak a guineai köztársaság hétéves tervének megvalósításához. az egyik szakember például a hétéves terv időszakában építendő ipari hűtőgépgyár dolgozója lesz és itt e mesterséget sajátítja el. a többiek a gépipar, a vas- és fémipar különböző ágában folytatják egyéves tanulmányaikat. /mti/

14,50/m

N.30

- 17 -

RM

bb 36.,, a régi pécs képekben,,

vid/sze/s fm

1964. október 12.

a muzeumi hónap alkalmából ,, a régi pécs képekben,,
címrel kiállítás nyílt a Janus Pannonius Múzeumban. kilencven
metszet és hatvan fénykép szemlélteti a XVII. századtól kezdve
a várost és életét, társadalmi eseményeit. az értékes
dokumentumok sorába tartoznak a pécsi munkásmozgalom eseményeit
megörökítő fényképek/mti /

.-.

bb 37. ruházati kiállítás nyílt a tanács köruti minta-
teremben

kf/svg

1964. október 12.

a ruházati nagykereskedelmi vállalatok őszi-téli
cikkeiből kiállítást rendeztek a tanács körút 8. szám
alatti mintateremben. a kiállítás négy részre osztva mutatja
be a nők, a férfiak, a lányok és a fiúk teljes
korszerű őszi-téli ruházatát. egy-egy részlegnél a fehér-
neműtől a kabátig s az öltözéket kiegészítő divatcikke~~ig~~
minden megtalálható.

a hétfőn nyílt kiállítás október 24-ig, naponta 10-18
óra között tekinthető meg./mti /

.-.

bb 38. harminc néprajzszakos hallgató dunaszekcsőn

vid/sze/s fm

1964. október 12.

az ötvös Lóránd Tudományegyetem harminc néprajz-
szakos hallgatója a pécsi Janus Pannonius Múzeum meghívására -
egy héttig tanulmányozta a magyar- német- délszláv lakosú duna-
szekcső néprajzi sajátosságait. a község érdekessége, hogy itt
a helyi sajátos népi kultúrán kívül a közeli sárközi és ormán-
sági kulturák hatása is tapasztalható. a hallgatók több csoport-
ban kutatták a hagyományos paraszti gazdálkodás, a kismesterségek,
a népviselet, a prózai és lírai népköltészet hagyományait.
/mti /

.-.

15,45/m

- 18 -

Bea

bb 40. a kozmosz-kísérletek alapozták meg a Voszhod sikerét -
nagy ernő nyilatkozata

i tz/gg/m/vg

1964. október 12.

a Voszhod sikeres felbocsátásával kapcsolatosan nagy ernő
gépészmérnök, a mte sz központi asztronautikai szakosztályá-
nak titkára a következőképpen méltatta az új szovjet tudomá-
nyos sikert:

- huzamosabb ideje vártunk egy újabb nagyszabású szov-
jet űrkísérletre, amely jelentős mértékben lendíti előre a
kozmosz meghódításának ügyét. különböző jelekből joggal kö-
vetkeztethettünk erre, hiszen a tavalyi és az idei szovjet
rakétakísérletek, amelyeknek a számára a csendes óceánon
egyre kisebb, szinte parányi célterületet jelöltek ki, arról
tanuskodtak, hogy a hordozórakéták indításával kapcsolatos
nehéz irányítástechnikai feladatokat soha nem remélt pontossá-
gal tudják megoldani. amikor az elektron mesterséges holdak és
néhány különleges kozmosz-hold indításakor egyetlen nagyteljesít-
ményű hordozórakétával több mesterséges égitestet is sikerült
utnak indítani, már következtethettünk az új szovjet hordozó-
rakéták hatalmas teljesítményére is.

- túlzás nélkül állíthatjuk talán, hogy a Voszhod-kísérle-
tek mindent elvégeztek, amit együttes űrhajóval biztonságo-
san lehet lebonyolítani. éppen ezért várta is az űrkutatás tu-
dományos közvéleménye, hogy a szovjetunió vagy a bolygóközi ku-
tatás terén, vagy - és ez volt a valószínűbb - az ember űrre-
pülésében tesz újabb jelentős lépést előre. ennek a jelentős lé-
pésnek nyilvánvalóan több ember egyidejű űrutazásának kellett
lennie, tehát egy űrrepülő munkacsoport felküldése és több-
napos repülés keretében nem csupán az egyes ember, hanem a mun-
kacsoport munkaképességének vizsgálata került előtérbe.

- a kísérlet megvalósításához igen nehéz műszaki feladatokat
kellett megoldani - folytatta nagy ernő -. mindenekelőtt meg
kellett teremteni azt a háromülésű űrhajót, amely utasainak
hosszabb időre, legalább is több napra biztosítja a létfel-
tételüket és a kényelmes munkafeltételeket. három ember jelen-
léte az űrhajóban megháromszorozza az oxigén- és az élelmiszer-
szükségletet és háromszorosára növeli az űrhajó belső rendsze-
reinek energiafogyasztását. éppen ezért a többszemélyes űr-
hajót igen gondosan kellett kipróbálni, s elképzelhető, hogy a
nagy méretű, aránylag rövid időn belül visszatérő, 65 fokos
pályaszögű kozmosz-holdak egy része éppen a többszemélyes űr-
hajó egyes rendszereinek kikísérlétezésére, tökéletesítésé-
re szolgált.
/folyt. köv./

16,20/m

- 19 -

bb 36.,, a régi pécs képekben,,

vid/sze/s fm

1964. október 12.

a muzeumi hónap alkalmából ,, a régi pécs képekben,,
cimmal kiállítás nyílt a janus pannonius muzeumban. kilencven
metszet és hatvan fénykép szemlélteti a xvii. századtól kezdve
a várost és életét, társadalmi eseményeit. az értékes
dokumentumok sorába tartoznak a pécsi munkásmozgalom eseményeit
megörökítő fényképek/mti /

.-.

bb 37. ruházati kiállítás nyílt a tanács köruti minta-
teremben

kf/svg

1964. október 12.

a ruházati nagykereskedelmi vállalatok őszi-téli
cikkeikből kiállítást rendeztek a tanács körut 8. szám
alatti mintateremben. a kiállítás négy részre osztva mutatja
be a nők, a férfiak, a lányok és a fiúk teljes
korszerű őszi-téli ruházatát. egy-egy részlegnél a fehér-
neműtől a kabátig s az öltözéket kiegészítő divatcikkeikig
minden megtalálható.

a hétfőn nyílt kiállítás október 24-ig, naponta 10-18
óra között tekinthető meg./mti /

.-.

bb 38. harminc néprajzszakos hallgató dunaszekcsőn

vid/sze/s fm

1964. október 12.

az ötvös lóránd tudományegyetem harminc néprajz-
szakos hallgatója a pécsi janus pannonius muzeum meghívására
egy héttig tanulmányozta a magyar- német- délszláv lakosú duna-
szekcső néprajzi sajátosságait. a község érdekessége, hogy itt
a helyi sajátos népi kultúrán kívül a közeli sárközi és ormán-
sági kulturák hatása is tapasztalható. a hallgatók több csoport-
ban kutatták a hagyományos paraszti gazdálkodás, a kismesterségek,
a népviselet, a prózai és lírai népköltészet hagyományait.
/mti /

.-.

15,45/m

- 18 -

Bea

bb 40. a kozmosz-kísérletek alapozták meg a voszhod sikerét -
nagy ernő nyilatkozata

i tz/gg/m/vg

1964. október 12.

a voszhod sikeres felbocsátásával kapcsolatosan nagy ernő
gépészmérnök, a mtesz központi asztronautikai szakosztálya-
nak titkára a következőképpen méltatta az új szovjet tudomá-
nyos sikert:

- huzamosabb ideje vártunk egy újabb nagyszabású szov-
jet űrkíséretre, amely jelentős mértékben lendíti előre a
kozmosz meghódításának ügyét. különböző jelekből joggal kö-
vetkeztethettünk erre, hiszen a tavalyi és az idei szovjet
rakétakísérletek, amelyeknek a számára a csendes óceánon
egyre kisebb, szinte parányi célterületet jelöltek ki, arról
tanuskodtak, hogy a hordozórakéták indításával kapcsolatos
nehéz irányítástechnikai feladatokat soha nem remélt pontossá-
gal tudják megoldani. amikor az elektron mesterséges holdak és
néhány különleges kozmosz-hold indításakor egyetlen nagyteljesít-
ményű hordozórakétával több mesterséges égitestet is sikerült
utnak indítani, már következtethettünk az új szovjet hordozó-
rakéták hatalmas teljesítményére is.

- túlzás nélkül állíthatjuk talán, hogy a vosztok-kísérle-
tek mindent elvégeztek, amit együlétes űrhajóval biztonságo-
san lehet lebonyolítani. éppen ezért várta is az űrkutatás tu-
dományos közvéleménye, hogy a szovjetunió vagy a bolygóközi ku-
tatás terén, vagy - és ez volt a valószínűbb - az ember űrre-
pülésében tesz újabb jelentős lépést előre. ennek a jelentős lé-
pésnek nyilvánvalóan több ember egyidejű űrutazásának kellett
lennie, tehát egy űrrepülő munkacsoport felküldése és több-
napos repülés keretében nem csupán az egyes ember, hanem a mun-
kacsoport munkaképességének vizsgálata került előtérbe.

- a kísérlet megvalósításához igen nehéz műszaki feladatokat
kellett megoldani - folytatta nagy ernő -. mindenekelőtt meg
kellett teremteni azt a háromülétes űrhajót, amely utasainak
hosszabb időre, legalább is több napra biztosítja a létfel-
tételüket és a kényelmes munkafeltételeket. három ember jelen-
léte az űrhajóban megháromszorozza az oxigén- és az élelmiszer-
szükségletet és háromszorosára növeli az űrhajó belső rendsze-
reinek energiafogyasztását. éppen ezért a többszemélyes űr-
hajót igen gondosan kellett kipróbálni, s elképzelhető, hogy a
nagy méretű, aránylag rövid időn belül visszatérő, 65 fokos
pályaszögű kozmosz-holdak egy része éppen a többszemélyes űr-
hajó egyes rendszereinek kikíséretelésére, tökéletesítésé-
re szolgált.
/folyt. köv./

16,20/m

- 19 -

bb 40. /a kozmosz ... 1. folyt./ m

- ugyanezeknek a kísérleteknek a keretében nyílt lehetőség arra, hogy bemérjék a voszhod-típusú űrhajónak a visszatérés szempontjából rendkívül fontos aerodinamikai tulajdonságait, s így visszatérésüket annakidején kellő pontossággal programozhassák majd, ezenkívül is sok és aprólékos kísérletre volt szükség az űrhajó energia-ellátási, híradástechnikai, telemetriai, stb. berendezései megbízható működésének biztosításához. Igen könnyen elképzelhető, hogy az ember űrrepülésében a vosztok 5 és 6 repülése óta eltelt időt éppen erre az előkészítő művelet-sorozatra fordították.

- az eddig ismert pálya-adatokból megállapíthatjuk, - folytatta nagy ernő -, hogy a voszhodot is az aral-tó melletti kozmodromról, bajkonurból indították, akárcsak a vosztok űrhajókat. ez érthető is, hiszen az innen induló, 65 fokos hajlásszögű pálya mentén a szovjetunió számos ellenőrző és irányító állomást telepített. így a repülés legkritikusabb szakasza, nevezetesen a hordozórakéta indulásától az űrhajó pályára állásáig terjedő néhány ezer kilométeres ut minden részletében a leg gondosabb ellenőrzés alatt tartható. ez az intézkedés egyrészt az űrhajósok fokozott biztonságát szolgálja, másrészt lehetőséget nyújt arra is, hogy a pályát már kezdő szakaszán a lehető legpontosabb bemérjék, és így elektronikus számítógépek segítségével kellő biztonsággal megjósolhassák további alakulását is. erre pedig többek között a visszatérés ésszerű programozása miatt is szükség van.

- a pálya eddig nyilvánosságra hozott adataiból arra következtethetünk, hogy a voszhod valamivel hosszabb élettartamu pályán kering, mint a vosztokok. ez ugyan még nem jelenti azt, hogy utasai feltétlenül hosszabb ideig is kívánnak a világűrben tartózkodni, de a mechanika szempontjából semmiesetre sincs akadálya annak, hogy legalább 6-8 napot a világűrben töltsenek. /mti/

...-

bb 39. réti mátyás festőművész

k tf/tr/m/fm

1964. október 12.

alkotásaiból kiállítást rendez a képcsarnok vállalat a lenin körúti derkovits teremben. a tárlatot október 24-én 13 órakor csap erzsébet, a magyar nemzeti galéria tudományos munkatársa nyitja meg. /mti/

...-

16.30

- 20 -

bb 35. négy-és kilencemeletes épületek a falusi lakóházak helyén -
ujjáépül budafok központja

t hi gg vm sr

1964. október 12.

budapest általános városrendezési programjának egyik fontos része budafok új központjának kialakítása, amelynek tervezetét hétfőn sajtótájékoztatón ismertette tózsér józsef, a huszonketedik kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnöke.

elmondotta, hogy a peremváros új központja nagyjából az albertfalvai kettős sorompó és budafok-belváros vasútállomás között helyezkedik majd el.

a leányka utca mentén elhelyezkedő, több mint száz esztendőes falusi típusú lakóházakat lebontják, rendezik a kossuth lajos utca környékét és ezeken a részekben négyemeletes sorházakat, illetve lencemeletes pontházakat emelnek. az első ütemben csaknem hatszáz új lakás épül itt. a kerület közigazgatási központját a mostani nácsháza körül telepítik. ide tartozik majd a most épülő sztk-rendelőintézet, a később megvalósuló tisztasági fürdő, a bírósági épület, a bölcsőde és egyéb fontos intézmények. a kereskedelmi góc a jelenlegi piac helyén alakul ki, például kétszintes áruház, továbbá korszerű étterem és presszó-üzem építését tervezik. a további terv az, hogy a nagykiterjedésű kerület más, sűrűbben lakott részein - budatétényben és nagytétényben is - egy-egy hasonló központot alakítsanak ki.

budafok központi negyedének létrehozása szükségessé teszi a forgalom nagyarányú átszervezését. ezt három ütemben valósítják meg. legelőször a vasúti sorompó felett megépítik a közúti felüljárót, mégpedig az első ütemben a meglévő villamosvasúti felüljáró déli oldalán, később pedig az északi oldalon is, s ezzel lehetővé válik az egyirányú közlekedés. a mintegy 28 millió forint összegű beruházáshoz a jövő évben fognak hozzá. a második ütemben a kerület centrumát teljes mértékben mentesítik az átmenő járműforgalomtól. a távlati tervek szerint az új közúti felüljáró közvetlen kapcsolatot teremt majd a csepel-budafoki dunahíddal és a teljes szélességében kiépülő hatos számú autópályával. /mti/

...-

16,50/m

- 21 -

me

me

bb 42. a.p. mareszjev látogatása a csepel vas- és fémművek szerszámgyárában

k vt/sze/m /sr

1964. október 12.

a magyar partizánszövetség meghívására hazánkban tartózkodó a.p. mareszjev, a szovjetunió hőse, a szovjet háborús veteránok bizottságának főtitkára hétfőn gábor istvánnak, a magyar partizánszövetség főtitkárának társaságában a csepel vas és fémművek szerszámgyárába látogatott el. a szeretettel fogadott vendéget rausch lajos, a szerszámgyár pártbizottságának titkára köszöntötte, majd nagy gyula, a mareszjev-brigád vezetője beszélt a brigád munkájáról, eredményeiről. a.p. mareszjev ezután munkahelyeiken kereste fel a nevét viselő brigád tagjait, akik ajándékokkal kedveskedtek névadójuknak. /m/

...-

bb 44. ankét a gépek és műszerek helyes csomagolásáról

t st/sk/m/vg

1964. október 12.

a technika házában hétfőn kétnapos ankét kezdődött, ahol a szakemberek megvitatják a gépek és műszerek helyes csomagolásának, tárolásának módszereit. a gépipari termékek versenyképességét ugyanis még ma is sok esetben a felületes, korszerűtlen csomagolás, szállítás akadályozza. kiderült például, hogy a műszereinkre érkezett panaszok 60 százaléka nem a minőséget, hanem a helytelen csomagolást teszi szóvá, pedig már hazánkban sok hasznos kezdeményezés történt, amit azonban csak kevés helyen követnek. az ankéttal egyidőben megnyílt kiállításán például bemutatnak olyan ládákat, olcsón előállítható dobozokat, amelyekben rugók segítségével úgy helyezhetik el a kényesebb gépeket, hogy azok szállítás közben meg sem moccannak, nem sérülhetnek meg. igen hasznosaknak bizonyultak a különféle polistírol bélelőanyagok is, mert ezek vattaszerűen óvják a műszereket mindenfajta sérüléstől. a kiállításon a vegyipar a legkorszerűbb lakkokat mutatja be, amelyekkel akár fél évre is meg lehet óvni a gépek kényes csiszolt felületét a korróziótól, s amikor a gépet üzembehelyezik, a hártyszerű bevonóanyagot egyetlen kézmozdulattal el lehet távolítani.

a kiállítást egyébként az ankét befejezése után is nyitva tartják és azt bárki díjtalanul megtekintheti. /mti/

...-

17,50/m

- 24 -

me

bb 45. elütötte a szolgálatát teljesítő rendőrt - közlekedési balesetek

i hi/tné/m/.sr

1964. október 12.

a budaörsi ut 235. szám előtt bakos sándor 36 éves tehérgépkocsivezető a megengedettnél gyorsabban hajtott, s összeütközött a 40-es autóbusszal. ebner vilmos 21 éves esztergályos és birkás istvánné 61 éves nyugdíjas súlyosan, további két utas könnyebben megsérült. a helyszíni vizsgálat még be sem fejeződött, amikor ugyanazon a helyen schultz ferenc 37 éves budapesti lakos személygépkocsijával olyan sebesen hajtott a sikos, lejtős uton, hogy nem tudott lefékezni és elütötte a szolgálatot teljesítő tóth józsef rendőrtörzsőrmestert és végh alajos rendőrfőtörzsőrmestert, horváth gyulát, a fővárosi autóbuszüzem baleseti ellenőreit és jánucz györgy garázmestert, majd az ut szélén álló személygépkocsit az árokba lökte. a mentők tóth józsefet súlyos sérüléssel kórházba szállították, horváth gyulát és jánucz györgyöt elsősegélyben részesítették. schultz ferenc vezetői igazolványát a rendőrség bevonta és eljárást indított ellene.

a 10. kerületi fehér ut és terebesi utca találkozásánál a villamosmegállóban bogó jános 54 éves budapesti lakos a kiinduló villamosról lelépett, a kocsi alá került, s a helyszínen meghalt.

a józsef körut és a józsef utca kereszteződésénél fazekas árpád 56 éves gépkocsivezető személyautójával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött bernáth elemér 19 éves autószerelő motorkerékpárjával. a motor felborult és nekiütközött egy személygépkocsinak. bernáth elemér súlyosan, nem életveszélyesen megsérült.

a lenin körut és az aradi utca kereszteződésénél gábler pál 19 éves taksonyi lakos személygépkocsijával elütötte szabó károly 26 éves segéd munkást, aki súlyosan megsérült.

a soroksári ut és az illatos ut torkolatánál hám istván 54 éves máv alkalmazottat tehérgépkocsijával elütötte molnár sándor 30 éves gépkocsivezető. hám istvánt súlyos sérüléssel kórházba szállították. a balesetet a sofőr figyelmetlensége okozta. /mti/

...-

17,55/m

- 25 -

me

bb 46. nyugalomba vonult dunaujváros első körzeti orvosa, a
rendelőintézet vezető főorvosa

vid/sze/m/fm

1964. október 12.

hétfőn a dunaujvárosi sztk rendelőintézetben orvostársai és az egészségügyi dolgozók szeretettel bucsúztak dr. simai arthur rendelőintézeti vezető főorvostól, aki 69 éves korában nyugalomba vonult. dr. simai arthur a felszabadulás után került az egykori dunapentelére. a városalapítás után ő lett az épülő új város első körzeti orvosa, később - egészen mostanáig - pedig a rendelőintézet vezetője. a nyugalombavonuló főorvostól, mint dunaujváros egyik legrégebbi „építőjétől”, bucsúzott sófalvi istván, a városi tanács vb elnökhelyettese, és átnyújtotta dr. simai arthurnak az egészségügyi miniszter dicséret oklevelét. /mti/

bb 48. saját érdekükben jelentkezzenek

lk/m/sr

1964. október 12.

örizetlenül hagyott kerékpárokat loptak el ismeretlen tettesek budapest 20. kerületében az alsóhatár uti tüker-telep előtt, továbbá a baross utca 47. szám alatti italbolt, az egyik háztartási bolt előtt. loptak kerékpárt a pacsirta telepről, a csepeli átjáró környékéről, valamint a 21. kerületi hévmegállótól. a tetteseket a rendőrség elfogta. kérik a károsultakat, hogy férfi, illetve női kerékpárjuk átvétele végett jelentkezzenek a 20. kerületi rendőrkapitányságon /bp. 20., török flóris utca 72. 1. emelet 113/ szám alatt. /mti/

bb 50. szovjet írók a magyar írószövetség klubjában

sze/m/fm

1964. október 12.

a hazánkban tartózkodó szovjet írőküldöttség tagjai - v. katajev, m. prilezajeva és a. pantyelejev - hétfőn délután felkeresték az írószövetség klubját és hosszantartó baráti beszélgetést folytattak a megjelent magyar írókkal. /mti/

18,00/m

- 26 -

bb 49. mennyi levegőt vittek magukkal az úrutasok?

i sl/tr/m/vg

1964. október 12.

vajon mennyi levegőt vihettek magukkal az úrutasok, s hogyan tartják tisztán az úrkabin légterét? - e kérdésre reminiczky károly főmérnök, a légtisztítás ismert szakértője a következőket mondta:

- hozzávetőleges számítások szerint az úrutasokhoz hasonló munkát végző embereknek naponta körülbelül 12.000 liter levegőre van szükségük. a három utasnak tehát, figyelembevéve egy hosszabb légikirándulást, esetleg többszáz ezer, vagy egymillió liternél is több levegőt kellett magukkal vinniük, de csak abban az esetben, ha palackjaikban tiszta süritett levegőt tárolnak, s az elhasznált levegőt mindig kiengedik a világűrbe és azt ujjal pótolják. valószínűbb azonban, hogy csupán oxigénpalackokat helyeztek el a kabinban, a nitrogén ugyanis nem használódik el, ilyenkor azonban a kilélegzett széndioxid állandó semlegesítéséről kell gondoskodni. a tiszta levegőnek ugyanis legfeljebb 0.3 ezrelék széndioxidot szabad tartalmaznia, márpádig egy-egy ember óránként 20-30 liter széndioxidot is kilélegz és a felgyülemelő káros gáz egy idő múlva már zavarokat okoz az emberi szervezetben. semlegesítése több módon is történhet, de minden esetben lúgos anyagokat kell felhasználni a széndioxid lekötésére. a legvalószínűbb a nátronlúgoldat, vagy méginkább a mézsnátron alkalmazása. ez utóbbi, tekintve, hogy szilárd anyag, többféle módon is felhasználható. például elképzelhető, hogy az úrutasok maszkot viselnek, a maszk egyik rekeszét töltik mézsnátronnal, az kilégzéskor mindjárt elnyeli a széndioxidot és így az úrkabin légtere eleve tiszta marad. lehetséges azonban, hogy az utastól távolabb eső helyeken tárolják a semlegesítő anyagot, ebben az esetben az utasnak nem kell feltétlenül maszkot viselnie és kényelmesebben mozoghat. akár tiszta süritett levegőt, akár oxigént vittek magukkal, levegőellátásuk hosszú időre megoldható, mert nagy nyomással viszonylag kis helyen kevés palackban akár hetekre, hónapokra elegendő levegőt, vagy oxigént lehet összesüriteni. /mti/

bb 47. elutazott hazánkból a svéd szociáldemokrata nőküldöttség

i fe/sk/m/sr

1964. október 12.

a svéd szociáldemokrata nőküldöttséget elutazása előtt kisházi ödön, az elnöki tanács elnökhelyettese fogadta. a vendégek itt-tartózkodásuk alatt tanulmányozták a magyar nőmozgalom munkáját, szociális intézményeket, üzemeket látogattak meg. a svéd küldöttség vasárnap este elutazott hazánkból. /mti/

18,20/m

- 27 -

bb 51. elutazott hazánkból a ceyloni gazdasági delegáció

k sz tné vm vg 1964. október 12.

t.b. ilangaratne, a hazánkban tartózkodó ceyloni miniszter hétfőn látogatást tett az egyesült izzóban, ahol a minisztert földes sándor kereskedelmi igazgató fogadta. ezután t.b. ilangaratne felkereste hivatalában szakasits árpádot, az országos béketanács elnökét.

hétfőn a ceyloni jószolgálati gazdasági küldöttség és a külkereskedelmi minisztérium képviselői jegyzőkönyvet írtak alá. ebben mindkét fél kifejezte, hogy a két ország gazdasági és kulturális kapcsolatainak további bővítésére megvannak a lehetőségek s ennek érdekében megteszik a szükséges lépéseket. a jegyzőkönyvet magyar részről biró józsef külkereskedelmi miniszter, ceyloni részről t.b. ilangaratne ceyloni bel-és külkereskedelmi, valamint közellátási miniszter írta alá. az aláírásnál jelen volt bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes, valamint dr. kós péter nagykövet, a külügyminisztérium főosztályvezetője.

hétfőn este a ceyloni delegáció elutazott hazánkból. a bucsuztatásnál megjelent bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes, kós péter nagykövet, valamint a külkereskedelmi minisztérium több vezető munkatársa. /mtl/

- . -

bb 53. megkezdődött az első magyar bizantinológiai konferencia

t ms/sze/m/sr 1964. október 12.

a magyar tudományos akadémián hétfőn megkezdődött az első magyar bizantinológiai konferencia, amelyen a bizánc-kutatásban érdekelt tudományos szakmák képviselői nagy számban vesznek részt. moravcsik gyula akadémikus megnyitóelőadásában a magyar bizantinológia helyzetét és feladatait foglalta össze. érdekes előadást tartott a hazánkban tartózkodó a. daskalakis athéni professzor rigas görög szabadsághős és a martinovics-féle összeesküvés feltételezhető kapcsolatairól. több előadás hangzott el még a bizánci külpolitika és kereskedelem egyes kérdéseiről, a régi bizánci forrásokról és leletekről.

a konferencia kedden fejezi be tanácskozását. /mtl/

- . . -

18,30/m

- 28 -

me

bb 52. az első lépés, hogy úrutasból az úr meghódítójává változzék az ember - dr. echter tiber nyilatkozata

t z/ tm/m/vg 1964. október 12.

dr. echter tiber orvos alezredes, a mtesz központi asztronautikai szakosztályának vezetőségi tagja a következőket mondotta el a voszod-kísérlettel kapcsolatban:

- a magányos úrutazással összemérve nem háromszorosan, hanem sokszorosan nagyobb problémákat vet fel, de ugyanakkor sokszorta nagyobb eredményeket is hozhat a voszod három utasának együttes úrrepülése. megmutatkozik ez az úrutazás előkészítésében, végrehajtásában és eredményeiben egyaránt.

ennek egyik megnyilatkozása az előkészítés terén mindjárt a kabin berendezésében jelentkezik. nem egy, hanem három személy szükségleteit kell kielégíteni a legkülönbözőbb vonatkozásokban. ebben a tekintetben egyébként érdekes fejlődést vehetünk észre. úgy látszik, kezdetben túlzásba vitték az utasok biztonságáról való gondoskodást. kiderült ugyanis, hogy az amugyis klimatizált úrkabinban felesleges a külön klimatizálható - hűthető, fűthető, külön oxigénellátó rendszerrel felszerelt - úrruha. bebizonyosodott, hogy az úrutazásnak egyáltalán nem feltétlen velejárója a tubusból való étkezés, a gumicsövön át való ital fogyasztás.

- általában valószínűnek látszik, hogy a voszodban sokkal kedvezőbb körülményeket lehetett már megteremteni, mint a vosztokokban, s feltehetőleg ez adta meg a lehetőségét annak, hogy ebben az utazásban olyanok is részt vehessenek - az orvos és a mérnök - akik bizonyára nem sorolhatók a kifejezetten ilyen utakra kiképzett úrpilóták közé.

- ezzel szemben viszont különlegesen nehéz feladata az előkészítésnek olyan személyek összeválogatása, akiknek egész beállítottsága, érdeklődési köre, temperamentuma összeillik, s így egymást kiegészítve tudják feladataikat közösen megoldani.

- a végrehajtás közben a több személy együttes utazásának egyik legnagyobb jelentősége az, hogy elősegíti az úrutazás nagy problémájának, a magányosságnak a leküzdését. szinte felmérhetetlen előny az is, hogy az úrhajón utazó orvosnak módja van személyesen ellenőrizni az utasok szervezetének viselkedését, mégpedig olyan vizsgálatok útján is, amelyekre eddig az úrpilótával kapcsolatban gondolni sem lehetett. hiszen telemetrikus úton csak azok a mérések végezhetőek el és közvetíthetőek a földre, amelyeket elektromos jellel lehet átalakítani. hogy most mennyivel több vizsgálatra van lehetőség, annak a felsorolására nem is vállalkozhatunk. /folyt.köv./

19,05/m

- 29 -

me

bb 52. /az első ... 1. folyt./ m

- ez a kísérlet egyébként - fejezte be nyilatkozatát dr. echter tiber - első előkészítő lépése annak, hogy az ember a világűr utasából a világűr meghódítójává váljon. ez a hódítás nem megy munka nélkül. a munkát az ember általában nem egymagában, hanem csoportosan végzi, s nyilvánvalóan így van ez kozmikus viszonyok között is. mindenestre biztosra vehetjük: ezt a munkacsoportot sikerült úgy összeállítani, hogy tagjai olyan megfigyeléseket szerezhessenek, amelyekre csak szakmailag jól képzett és egymással jó együttműködni tudó emberek képesek. /mti/

...-

bb 54. felhőszakadás és jégeső a mecsek-alján - embereket ragadott magával az áradat pécsett

vid/gg/m/sr

1964. október 12.

hétfőn délután két és három óra között rendkívüli erejű felhőszakadás zúdult a mecsek-aljára. a zivatar kifejezetten nyári jellegű volt: hatalmas döngések és villámlások kísérték, s közben jég esett, ami október derekán elég ritka jelenség. mintegy félóra alatt 33 milliméternyi csapadék hullott pécsre és környékére. oly sűrűn esett hogy száz méternyire sem lehetett látni.

a mecsekről lezuduló víz nemcsak az uttesteket, hanem a járdákat is elborította - a szó szoros értelmében a házfalak között hömpölygött, magassága helyenként elérte a fél métert is. a városon átrohanó víz nagy erejére jellemző, hogy a széchenyi téren elragadott egy 10-12 éves kisfiút, aki át akart lábalni rajta és mintegy száz lépésnyi távon hurcolta magával. végül a felnőttek mentettek ki a póruhárt, csuromvízes gyermeket. az ótemető utcában egy 25 éves nő járt hasonlóképpen.

különös látványt nyújtott ezekben az órákban a vasutállomás előtti tér, amelyet teljesen ellepett a víz. felnőttek és gyermekek százai mezítláb gázoltak át a vizen, hogy elérjék a vonatokat.

egyébként városszerte kerékpárokat és motorkerékpárokat döntött fel az áradat, s több személyautót is elvitt a parkoló helyéről. pécs különböző pontjain a víz betört a lakásokba és számos pincét elöntött. nagyobb mennyiségű esőle hatolt be a máv igazgatóság és a főpályaudvar épületeibe.

/folyt. köv./
19.15/ m

- 30 -

me

bb 54. /felhőszakadás -.... 1. folyt./ m

a tűzoltók már a felhőszakadás közben munkához láttak és órákon keresztül teljes erővel dolgoztak. a nagy „forgalomra”, jellemző, hogy sokan személyesen tudták csak jelenteni a vízbetöréseket, mert a tűzoltóparancsnokság telefonvonalai állandóan foglaltak voltak. a tűzoltók először a lakásokat mentették, a pincékben levő víz kiszivattyuzására csak az esti órákban kerülhetett sor. néhány óra leforgása alatt körülbelül harminc helyre vonultak ki a pécsi tűzoltók a víz eltávolítása végett.

a legsúlyosabb károkat a jég okozta, amely 10-12 percig igen sűrűn és nagy erővel esett. a borsószem, később pedig mogyoró nagyságu jégdarabok végigverték a híres pécsi szőlőskerteket, ahol úgy fehérlett a föld, mintha hó esett volna. a szőlészeti kutató intézet kísérleti telepén helyenként bokáig ért a jég és még egy órával az eső után is fehérlettek a barázdák. sok tőkéről valósággal letépte, más tőkéken pedig ronggyá szaggatta a jég az érett fürtöket. a szőlőszemek jelentős százalékban megsérültek, ami az azonnali szüretet tette szükségessé, ezért több helyen nyomban az esőzés után hozzáláttak a szőlő szedéséhez.

érdekes, hogy a felhőszakadás legnagyobb erővel pécsett és közvetlen környékét érte. a mecsektől nem messze levő másik híres borvidéken, villány és silós környékén egész idő alatt ragyogó napsütés volt és idő még csak a szele sem jutott el a mecsekaljai zivatarnak. /mti/

...-

bb 56. a két bolyai szobrának avatása szegeden

vid/gg/m/fm

1964. október 12.

hétfőn szegeden, a józsef attila tudományegyetem bolyai intézetének előcsarnokában ünnepélyesen teleplezték az intézmény névadói, bolyai jános és bolyai farkas bronzszobrát, kovács istván szobrászművész alkotásait. dr. szőkefalvi nagy béla kossuth-díjas akadémikus, a természettudományi kar dékánja mondott avató beszédet. az ünnepségen dr. soós gyula tanszékvezető egyetemi tanár méltatta a két bolyai munkásságát. /mti/

...-

19,25/m

-31-

me

bb 55, tudományos ülészek szegeden

vid/gg/m/fm

1964. október 12.

hétfőn délután a szegedi egyetemek dugonics téri központi épületének aulájában négynapos tudományos ülészek kezdődött a város felszabadulásának huszadik évfordulója alkalmából. a szegedi józsef attila tudományegyetem, a szegedi orvostudományi egyetem, a szegedi tanárképző főiskola által közösen rendezett előadássorozatot dr. tóth károly, a szegedi orvostudományi egyetem rektora nyitotta meg. beszédében többek között ismertette a szegedi felsőoktatási intézmények két évtizedes fejlődését. elmondotta, hogy 1945-ben még csak 1126 hallgató tanult szegeden. ma a nappali tagozat előadásait a felsőoktatási intézményekben 4272-en látogatják, a józsef attila egyetemen és a főiskolán pedig 4180-an levelező úton tanulnak tovább. a tudomány- és az orvosegyetemen ma 81 inté-

zetben végeznek oktató, nevelő és kutató munkát, s jelentősen fejlődtek az elmúlt két évtizedben a főiskola tanszékei is.

dr. tóthkároly megnyitója után megkezdődtek a tudományos előadások. elsőnek dr. fehér istván adjunktus „a szegedi munkásmozgalom alapvonásai a második világháború idején és a város felszabadulása”, címmel tartott előadást. ezt követően dr. kedvessy györgy egyetemi tanár „adatok a gyógyszertechnológia néhány kolloid-fizikai vonatkozásához”, címmel ismertette referátumát. kedden, szerdán és csütörtökön még kilenc előadás hangzik el a város felszabadulásának évfordulóját köszöntő tudományos ülészekon. /mti/

...-

bb 57. Lengyel kiállítás nyílt a néphadsereg központi klubjában

t vt/sze/m/sr

1964. október 12.

a budapesti lengyel kultúra és a magyar néphadsereg központi klubja rendezésében - a lengyel néphadsereg napja alkalmából hétfőn este kiállítás nyílt a magyar néphadsereg központi klubjának váci utcai helyiségében. a megnyitáson s. a. sochacki történész és szász domokos alezredes mondott beszédet. /mti/

...-

19,30/m

- 32 -

bb 58. a berlini német tudományos akadémia elnökének előadása

t ms/tné/m/sr

1964. október 12.

werner hartke akadémikus a berlini német tudományos akadémia elnöke hétfőn a magyar tudományos akadémián előadást tartott. a régi róma humanista eszményének kialakulására vonatkozó új szemléletét ismertette. az értékes előadásért ligeti lajos, az akadémia alelnöke mondott köszönetet.

az előadás után rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke fogadást adott w. hartke tiszteletére. a fogadáson részt vettek hevesi gyula, ligeti lajos és manningger rezső, az akadémia alelnökei, valamint az akadémia elnökségének több tagja. ott volt wilhelm meissner, a német demokratikus köztársaság magyarországi nagykövete. /mti/

...-

bb 59. budapesti rádióamatőröknek is sikerült fogniok a voszhod adásait

t z/tné/m/hk

1964. október 12.

budapesten is sikerrel járt a voszhod rádió-adásainak megfigyelése.

a magyar honvédelmi sportszövetség budapesti rádióklubjának amatőrjei az első hírek hallatára megkezdtek a keresést az éterben, és próbálkozásaik már hétfőn délután három óra 58 perckor meghozták az eredményt. a 18.035 megaherzes frekvencián csaknem három percen át sikerült hallaniok a voszhod hangját, de a beszélgetés értelmét kivenni - sajnos - nem lehetett.

amikor pedig másfél óra múlva a voszhod ismét „hallótávolságra”, ért, pontosan 5 óra 26 perckor körülbelül hét perccel keresztül hallották a hármas ürkabin hangját. most több ízben volt tisztán hallható a „voszhod”, a beszélgetés közben legtöbbször megismétlődött szó.

a figyelmet a továbbiakban is folytatják. /mti/

...-

20,10/m

- 33 -

bb 60. időjárásjelentés

tné/m/hk

1964. október 12.

a meteorológiai intézet jelenti október 12-én 19 óra 30 perckor:

ujabb esők, zivatarok

várható időjárás kedd estig: továbbra is változékony, felhős idő, több felé ujjabb eső, zivatar. mérséklet déli, a dunántulon északnyugatra forduló szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden nyugaton 13-16, keleten 17-20 fok között. /mti/

bb 62. felhőszakadás dorogon

1 vid/hbj/m/hk

1964. október 12.

hétfőn az esti órákban nagy felhőszakadás volt dorogon. a vihar fél 5 órakor kezdődött és még este 7 órakor is szüntelenül zuhogott az eső. a község utcáin 50-60 centiméter magasan hömpölygő víz a vasutállomás aluljáróját is elárasztotta, dorogon és a szomszédos esztergom-táborban több ház pincéjét elöntötte. az esztergomi tüzoltók még késő este is szivattyúzták a vizet a pincékből.

a sűrű villámcsapások zárlatot okoztak a villamosvezetékekben, több dorogi bánya felé megszakadt az energiaszolgáltatás. gyors beavatkozásra volt szükség, hogy mielőbb energiát kapjanak elsősorban azok az aknák, ahol a szivattyúk percenkint nagymennyiségű vizet emelnek felszínre. a villanyszerelők 25 perc alatt elhárították a zavarokat, ismét áramot kapnak a vízveszélyes bányák, így nem keletkezett különösebb anyagi kár. a tröszt szénosztályozója körül egy jelentős szakaszon egyméteres víz akadályozta a csillék továbbítását. gyors intézkedéssel más irányból küldtek üres csilléket a bányáknak. /mti/

2023/gy

- 34 -

Mj

bb 63. nobel-díjas tudós előadása

t ms/tné/m/sr

1964. október 12.

hétfőn a magyar tudományos akadémián leopold ruzicka professzor a magyar kémiai tudomány számos neves képviselője előtt számolt be kutatásairól és a kémia terén elért eredményeiről, amelyekért a kémiai nobel-díjat kapta. /mti/

bb 64. kúrti miklós,

k ms/tné/m/sr

1964. október 12.

az oxfordi clarendon laboratory magyar származású professzor - ra hétfőn a technika házában nagy érdeklődést keltő előadást tartott erős mágnesek előállításáról és alkalmazásáról. /mti/

20.25/wtgy

Mj

- 35 -

bb 61. fogadás a Lengyel nagykövetségen

t vt/tné/m/hk

1964. október 12.

waclaw jackowski ezredes, a Lengyel népköztársaság budapesti nagykövetségének katonai és légügyi attaséja - a lengyel néphadsereg fennállásának 21. évfordulója alkalmából - hétfőn este fogadást adott a nagykövetségen. a fogadáson megjelent köteles jeno altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese, a magyar néphadsereg más vezetői. ott volt néphadseregünk tábornoki és parancsnoki karának számos tagja. részt vettek a fogadáson a társ fegyveres testületek képviselői, ott volt a honvédelmi minisztérium és a külügyminisztérium vezető beosztású munkatársa. /több

jersy zielinski ideiglenes ügyvivő vezetésével megjelentek a fogadáson a lengyel nagykövetség munkatársai. jelen volt a budapesti diplomáciai képviselet több vezetője, katonai és légügyi attaséja, részt vettek továbbá a szovjet hadsereg ideiglenesen hazánkban állomásozó csapatai parancsnokságának magasrangú képviselői. /mti/

20.49

- 36 -

me

bb 66. nyári szivatar budapest felett - fennakadás a villamosközlekedésben

ö hbj tné vm hk

1964. október 12.

hétfőn az esti órákban nyári szivatar vonult át budapest felett. a meteorológiai intézet megállapítása szerint is ritka jelenség ez októberben, különösen ilyen sűrű villámlással. nagymennyiségű csapadék zúdult rövid idő alatt a fővárosra, pontosan még nem sikerült megállapítani, hogy a város egyes negyedeire mennyi, feltehetően azonban tíz-husz milliméter.

a felgyülemlett záporvíz zavarokat okozott a villamosközlekedésben. a 63-as vonalán a jános kórház körül, az 56-os és az 58-as vonalán budagyöngye körül, a 31-es vonalán erzsébeten a baross utcában, a 28-as vonalán a sörgyárak körül, a 69-es vonalán pestujhelyen, a 4-es és a 11-es vonalán a török utcában, az 59-es vonalán a nagygyed utcában keletkezett forgalmi akadály. a fővárosi villamosvasut rögtön megtette a szükséges intézkedéseket a forgalom helyreállítására.

a tűzoltósághoz este fél 9 óráig 65 bejelentés érkezett, pince, illetve lakáselöntésről. néhány gyár alacsonyabban fekvő üzemrészébe is betört a víz. elsősorban a második, a tizedik, a huszadik, és a huszonegyedik kerületben fordult elő elöntés. a tűzoltók kivonultak a helyszínre és megkezdték a szivattyúzást.

az elektromos művek tájékoztatása szerint Zuglóban, Kőbányán és Buda egyes részén a vihar helyi zavarokat okozott az áramellátásban. a hibák kijavítására az elektromos művek megtette a szükséges intézkedéseket. ahol lehet még az éjszakai órákban helyreállítják az áramszolgáltatást. /mti/

21.35

- 38 -

me

v é g e

bb 65. pablo casals az erkel színházban

t ol/tné/m/sr

1964. október 12.

a zenei hetek kiemelkedő eseményeként hétfő este az erkel színházban bemutatták pablo casals „el pessebre,, című oratóriumát. a hangversenyen ott volt focs jenő, a minisztertanács elnökhelyettese, aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese, kodály zoltán, valamint társadalmi és kulturális életünk számos más kiválósága. a közönség soraiban foglalt helyet a zenei hetek alkalmából hazánkban tartozkodó több neves külföldi szakember, köztük arutyin szovjet zeneszerző, ponomarenko, a kijevi folharmónia igazgatója is.

az oratóriumot a két évvel ezelőtti mexikói ősbemutatója óta a világ különböző városaiban vezényelte pablo casals és ezen az estén huszonnegyedszer került előadásra. a magyar állami hangversenyzenekart és a budapesti kórust ezuttal is a szerző vezényelte. szólót énekelt werner mária, komlóssy erzsébet, udvardi tiber, bende zsolt és jámbor lászló.

az oratóriumot a közönség nagy tapssal és tetszéssel fogadta, és ünnepelte a világhírű művészt, az „el pessebre,, szerzőjét. / mti/

...-

bb

20.58

- 37 -

MTI.

Kiadja a Magyar Televízió Iroda, Budapest, I., Béni utca 6-7. Telefon: 169-400, 169-400

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti bel f ö l d i h i r e k

1964. október 13.

bb 1. mi ujság a kerületben? - tízmillió forint a pestlőrinci utak korszerűsítésére - tbc-szűrőállomást kap az erzsébetváros

i hi t né v m sr

1964. október 13.

a kerületi tanácsok végrehajtó bizottságai a soronkövetkező fontosabb helyi feladatokkal foglalkoztak legutóbbi üléseiken.

a tizennyolcadik kerületi tanács végrehajtó bizottsága megvizsgálta az utfelújítási program végrehajtását, s megszabta a jövő évi fejlesztési feladatokat. a jelenleg folyamatban lévő legnagyobb munka a vörös hadsereg utjának átépítése a béke tér és a kupeczky jános utca között, ezt a fővárosi tanács végezteti el három és félmillió forint költséggel. a főutvonal korszerűsítését 1965-ben folytatják, s a kupeczky jános ut-vecsesi sorompó közötti részt hozzák rendbe, mintegy ötmillió forint összegű beruházással. a kerületi tanács a helyi utak és hidak karbantartására négy millió forintot irányoz elő jövő évi tervében, s számottevő a lakosság hozzájárulása is. csaknem másfélmillió forint értékű társadalmi munkával mintegy száz ezer négyzetméternyi kocslutat, illetve gyalogjártót javítanak meg, körülbelül kétszer ekkora területen elvégzik az utpaddock rendezését, s az egyszerűbb szakmunkákban - például az aszfalt elterítésében és egyengetésében - is résztvesznek a helybeliek. az uthálózat fejlesztésére a felajánlott társadalmi segítséggel együtt több mint tízmillió forintot költenek a jövő évben.

a hetedik kerületben egészségügyi kérdésekkel foglalkozott a végrehajtó bizottság. igen eredményesen dolgozik a tbc gyógyítását és megelőzését segítő társadalmi bizottság. a csecsemők és gyermekek kötelező bcg-oltását 100 százalékgig megvalósították, nagy gondot fordítanak a fertőző betegek felkutatására. a nyilvántartott tbc-s betegek száma az erzsébetvárosban az utóbbi három évben kétszázalékkal csökkent, s a gondozottak között egyre kevesebb a fertőző.

/folyt. köv.

19,15

- 1 -

Me